

Vull esmentar uns records que sero gelosament de les actuacions de Manuel de Falla a Barcelona. En referixo als concerts organitzats per l' "Associació de Música da camera", desapareguda amb la nostra guerra civil, i que tingueren efecte els dies 7 i 9 de Febrer de 1925 al Palau, en els quals el mestre gadità féu conèixer per primera vegada a la nostra ciutat, el meravellós "Retablo de Maese Pedro" de recent creació, amb l' "Orquesta Bètica" de Sevilla i notables solistes; obra, que ell mateix dirigí, entre altres, de la seva producció. També esmentaré que l'any següent, el 6 de novembre, Falla tingué la gentilesa d'estrenar al mateix Palau i sota els auspicis de la mateixa Associació, el "Concerto per a clavicèmbal, flauta, oboe, clarinet, violí i violoncel", la protagonista del qual fou la cèlebre clavicembalista Wanda Landowska, a qui anava dedicada l'obra.

Direm, de passada, que la primera vegada que Falla actuà a Barcelona, fou en un dels concerts celebrats a l'antiga Sala Mozart, pel "Quartet Renaissance" que fundà Edvard Toldrà en el qual acompanya (Havia a la plana següent)

al piano a la nostra Andrena Fornells, algunes de les n.
- ves Cançons populars espanyoles. L'any 1915, "El Amor
terrido", poc després d'haver-hi estrenat a Madrid, era
donat per primera vegada a Barcelona per Pastora Gu-
- zorio. En fi, recordem que l'any 1916 el nostre gran Ricard Viñes i
l'"Orquesta Sinfònica de Madrid dirigida pel Mre.
Arbós donaren la primera audició a la ciutat comtal
dels cèlebres nocturns, "Noches en los jardines de España".

Tomant a refer-nos a les primeres audicions d'"El Retablo"
a Barcelona, consignarem ho que en digué un dels nostres mi-
- llors crítics musicals, el d'aquella època: "En parlar d'"El Retablo" tot elo-
- gi resta petit davant la formosa d'aquesta creació verament genial.
Malgrat les alabances que hem prodigat a les obres anteriors
d'en Falla, aquesta la considerem superior encara, és la més
acabada en perfecció per la forma, l'equilibri, la subtilitat
de la seva expressió, d'una poesia tan castissa, aquesta, d'un
esperit tan cervanter, que no recordem cap més altra
obra que s'hi assembli". "Ja hem dit abans que
l'estil d'en Falla no desment la raça, però és aquí més en-
- cara, d'una subtilesa, d'una tan fina psicologia en la carac-
- terització dels personatges, que ~~hem~~ resta sorprès i encorat

~~Tal meravella~~ 4.

3

l'avant d'una tal meravella".

A propòsit d'aquests concerts l'el·lite musical de Barcelona, a iniciativa de l'Associació de Músics de Camerino, dedicà a Falla un sopar d'homenatge. Hi eren presents, entre altres, els mestres Joan Lamote, Luis Miel, Mompou, Pablos, Miquel Lobat, F. Marshall, F. Llinat, Ricard Vives, Marimón Perelló, Ardèvol etc. etc. i enviaren adhesions, entre altres, Mercè Planas, Orquestra Pau Casals, J. Longueres, J. Salvat, F. Rujol etc.

L'escena del "Concerto" al qual ens havem referit abans, i que també fou dirigit pel seu autor, no fou, ni de bon tros, tan afortunada. Els intèrprets eren tots ben notables, però, malauradament, els agraïts escassejaren i els efectes es feren sentir. A propòsit d'aquesta anècdota hi ha una anècdota rigorosament verídica: Després de la interpretació, Falla ribé en el seu camerino "innombrables felicitacions d'amics i admiradors, als quals amb tota senzillesa contestava: "Però si no ho han oïdo vostres!"

Acabare' evocant la figura de Falla, quan una tarda, no recordo la data, en companyia del meu incondicional amic

Joan Gissbert, i després de reunir-se amb els mestres Lluís⁴
Millet (el meu pare) i Francesc Pujol, director i subdirector
de l'Orfeo Català, respectivament, en la sala de juntes
de l'entitat, era acompanyat pels seus amics. En aquella oca-
sió Falla els havia fet sabedors del propòsit de nomenar "L'At-
làntida" de Verdàguer com homenatge a Catalunya i acabava
de designar la col·laboració de l'Orfeo Català i la direc-
ció a Lluís Millet per a la seva estrena.

Més tard, Falla li feia opena de la partitura impresa del "Con-
certo" amb la següent dedicatòria: "Para el maestro Lluís Millet,
con mi saludo devotísimo en este Año memorable para el
glorioso Orfeo. Efusivamente Manuel de Falla - 1928

Lluís Millet

(1)

Vull esmentar uns records que seran gelosament de les actuacions de Manuel de Falla a Barcelona. Irem referint-nos als concerts organitzats per l' "Associació de música de camera" desapareguda amb la nostra guerra civil, que tingueren efecte els dies set i nou de Febrer de 1925 al Palau, en els quals el mestre gadità feu conèixer per primera vegada a la nostra ciutat el meravellós "Retablo de Maese Pedro", de recent creació, amb l' "Orquesta Britànica" de Sevilla i notables solistes, obra que ell mateix dirigí entre altres de la seva producció. També vull esmentar que l'any següent, el 21 de novembre, Falla tingué la gentilesa d'estrenar al mateix Palau, i sota els auspicis de la referida Associació, el "Concerto" per a clavicimbal, flauta, oboe, clarinet, violí i violoncel, la protagonista principal del qual fou la cèlebre clavicimbalista Wanda Landowska, a qui anava dedicada l'obra.

Siem, de passada, que la primera vegada que Falla actuà a Barcelona, fou en un dels concerts ^{organitzats} ~~celebrats~~ a l'antiga "Sala Mozart" pel Quartet Renouveau que fundà Edvard Falck, en el qual acompanyà al piano la nostra Andreu Fornells, algunes de les seves cançons populars espanyols. L'any 1915 "El amor

x
A propòsit d'aquests concerts l'èliti musical de Barcelona
a més de l'obra de l'èliti de m. d. c.
dedicà al gran mestre en l'apex d'harmonatze. Hi eren presents
entre altres els meistes Joan Lamote, Juli Valls, Mompou, Palau,
Miguel Hlobet, F. Marshall, F. Lluís, Ricard Viny, Marian
Perelló, Adolfo etc, etc. M'enviaren adreçant, entre altres,
meu i platade. Deu deu Casals, J. Langueira, J. Salvat, F. Pujol
etc

L'estrena del "Concerto" ^{per l'any 1900} per a clarinet ^{per l'any 1900} fou prou
de bon tros tan afortunada. El públic no era tot ben
notable, però malamentament els acompanyaments i
els efectes eren perfectes. ~~per desafortunada~~ des del primer
compromís de l'obra. A propòsit d'aquella audició hi ha
una anècdota rigorosament verídica de prou d'interès:
"Còs Fall" de la interpretació, Falla rebé sumptuosos
felicitacions de "amici", admiradors, i ell amb tota
la virginitat i naturalitat el convidava: "Però... hi
no la veu oïdo vos!"

Alabamí trobant la figura de Falla quan una tant
~~després de remetre~~ en complicitat del seu amic ~~per des~~
i dels pocs de remetre ~~estatista de~~ ~~l'Orquestra~~ amb
de mestre Mulet (Papel de el meu pare) i Papest de
d'Orquestra Catalana. Junt amb la direcció de l'Orquestra
totalitat de l'Orquestra Catalana, en la sala de poble de l'Orquestra
era acompanyat pels seus amics, en aquella ocasió
Falla els explica el propòsit de l'Orquestra i l'At
l'Orquestra de Verdaguers, com l'Orquestra Catalana,
i venia a demanar la col·laboració de l'Orquestra

catolici i la duena de Lemis Millet per a la nova
interpretació.

1
Vull esmentar uns records que sero gelosament de
les actuacions de Manuel de Falla a Barcelona. Com
referido als concerts organitzats per l' "Asociación de Música
la cámara" que tingueren efecte al Palau ^{el dia 19 de febrer del 1911} i en els
quals el mestre ja dità per primera vegada
a Barcelona el març del "Retablo de Maese Pedro"
^{de recent muntat} i l' "Opuscula Bíblica de Sevilla" que ell dirigí
entre altres obres ^{mes} qualificades, i al any següent (el 10
d'agost) ^{a l'any} dirigí la simfonia d'estrena a Madrid
del "Concerto" ^{per a clarinet i piano} per a clarinet i piano, flauta, òbra d'amb
violí i violoncel, la protagonista del qual fou
Wanda Landowska a qui amara del tot.
Diria després per la 1ª vegada que Falla actuà
a Barcelona per en un dels concerts celebrats a la Sala
Mozart amb el marit Benard i en el qual
acompanyà al piano a la nostra Audencia Torredó al
conjunt de les seves "Cançons populars andaluses". L'any 1911

2
La "dama blanca" L'any 1915 "el Ocio Blanco", per
després d'haver estat a Madrid va donar per primera
vegada a Barcelona per l'actora francesa que l'havia
estrenada. Per primera vegada l'any 1916 Ricard Viñes
a l'Òpera amb el repertori de l'època del clàssic. Amb
estrenant a Barcelona els musicals "Noces en
la jardineria de Espanya". També me citen al peu
altres esmentant

Tanmateix a referir-nos a la audició del "Retablo"
dins volen significar el que en diu en aquell
ocasió un dels nostres millors crítics d'aquella època

1

Vull esmentar uns records que sero gelosament de les actua-
cions de Manuel de Falla a Barcelona. Com refereixo als
concerts organitzats per l'"Associació de Música de camera",
desapareguda amb la nostra guerra civil, que tingue-
ren efecte els dies 7 i 9 de Febrer de 1925 al Palau, fo-
-rats ~~quasi exclusivament per obres del mestre~~ en els quals el mes-
-tre gadità feu conèixer per primera vegada a la nostra ciutat
el meravellós "Retablo de Maese Pedro" de recent creació, amb
l'"Orquesta Sinfónica de Sevilla" i notables solistes, ^{obra} per ell mateix
dirigit entre altres ^{de la seva producció} ~~obres seves~~ qualificades. També ~~va~~ ^{est} emen-
-taré que l'any següent, el 6 de novembre, Falla tingué la
gentilera d'estimar al mateix Palau i sota els auspicis de
la mateixa Associació, el "Concerto" per a clavicimbal, flau-
-ta, oboe, clarinet, violí i violoncel, la protagonista del qual
fora la cèlebre clavicimbalista Wanda Landowska, a qui
s'havia dedicada l'obra.

Diem, de passada que la primera vegada que Falla actuà a Barce-
lona for en un dels concerts celebrats a l'antiga "Sala Mozart" pel
"Ensemble Renaissance", que fundà Edvard Toldrà, en el qual acompanyà

al piano ^a la nostra Andorra Torrells, algunes de
seus cançons populars espanyoles. L'any 1915 "El amor
benijo" per després d'haver-se estrenat a Madrid, era donat
per primera vegada a Barcelona per Pastora Imperio, qui l'ha-
via estrenat. Per fi recordem que l'any 1916 el nostre gran
Ricard Viñes i el "Orquesta Sinfónica de Madrid" dirigida
pel M^{re}. Arbós donaren la primera audició a ~~Barcelona~~ ^{la ciutat de Compostel·la}
dels cèlebres nocturns "Noches en los jardines de España!"

Tornant a referir-nos a les primeres audicions del "Re-
tablo" a Barcelona, consignarem ço que en digué en aquells ocasions
en dels nostres millors crítics musicals de l'època: "En parlar
d'"El Retablo" tot elogi resta petit davant la formosa d'aquesta
creació verament genial. Malgrat les alabances que hem prodigat
a les obres anteriors d'en Falla, aquesta la considerem superior enca-
ra. És la més acabada en perfecció per la forma, l'equilibri, la sub-
tilitat de la seva expressió, d'una puresa tan castissa, aquesta,
d'un esperit tan encantat, que no recordem cap més altra obra
que s'hi assembli." "Ja hem dit abans que l'estil d'en
Falla no dorment la raça, però és aquí més encara, d'una sub-
tilesa, d'una tan fina psicologia en la caracterització dels personat-
ges que hom resta sorprès i encisat davant d'una tal meravel·la"

Més tard, Falla^{li} pia obrena de la partitura impresa del "Contra-
to" amb la següent dedicatòria: "Para el maestro Luis
Millet, con mi saludo devotísimo en este Año memoria-
ble para su glorioso Orfeo, efusivamente Manuel de Falla."

Luis Millet

brunjo", poc després d'haver-se estenut a Madrid, era (2)
donat per primera vegada a Barcelona per Pastora Imperio
qui l'havia estrenat. Per fi, recordem que l'any 1916, el
nostre gran Ricard Viñes i l'"Orquesta Sinfònica de Ma-
drid" dirigida pel mestre Arbos donaren la primera au-
dicció a la ciutat comtal, dels cèlebres nocturns "Nodios en
los jardines de España".

Repunt-nos de nou a les primeres audicions d'"El Retablo" a
Barcelona consignarem ço que en digué un dels nostres millors crí-
tics musicals: "En parlar d'"El Retablo" tot elogi resta petit
davant la formosa d'aquesta creació verament genial. Malgrat
les alabances que hem prodigat a les obres anteriors d'en Falla,
aquesta la considerem superior encara. És la més acabada
en perfecció per la forma, l'equilibri, la subtilitat de la seva
expressió, d'una pureza tan castissa, aquesta, d'un esperit
tan cervanter, que no recordem cap més altra obra que
"li anembli". "Ja hem dit abans que l'estil d'en
Falla no desment la raça, però és aquí més encara, d'una
subtilesa, d'una tan fina psicologia en la caracterització dels
personatges que hem resta sorpres i encisat davant d'una

L'estrena del "Concerto", al qual ens hem referit abans, i que també fou dirigit pel seu autor, no fou ni de bon tros, tan afortunada. Els intèrprets eren tots ben notables, però, malauradament, els anacis escamejaren i els efectes es feren sentir des dels primers compassos de l'obra. A propòsit d'aquesta audiència hi ha una anècdota rigorosament verídica: Després de la interpretació Falla rebé innombrables felicitacions d'amics i admiradors, als quals amb tota senyillesa Falla els contestava: "Però, si no lo han oïdo vostede!"

Acabari' evocant la figura de Falla, quan una tarda (no recordo la data) en companyia del seu introductor al curs Joan Claret, i després de reunir-se ~~el~~ amb el mestre Lluís Millet (el meu pare) i Francesc Pujol, director i subdirector de l'Orfeó Català, en la Sala de Juntes de l'entitat, era acomiadat pel seu amic. En aquella ocasió Falla els feia saludos del propiònt de muricar ~~la~~ "L'Atlàntida" de Verduguer com homenatge a Catalunya i ^{acabava de donar} ~~venia a preparar~~ la col·laboració de l'Orfeó Català i la direcció al meu pare ~~per a la seva~~ ~~estrena~~ a Lluís Millet, ~~el meu pare~~, per a la seva estrena.